

Promemorian Nedstängningsstöd (Fi2021/01206)

Inledning

Svensk Scenkonst har beretts tillfälle att yttra sig över rubricerad promemoria och får härmed anföra följande.

Svensk Scenkonst är bransch- och arbetsgivarorganisation för musik, dans, teater, opera och nycirkus. Organisationen representerar cirka 115 verksamheter och har samtliga scenkonstinstitutioner på nationell, regional och kommunal nivå samt flertalet privatfinansierade scenkonstföretag i landet som medlemmar.

Sammanfattning

Svensk Scenkonst ställer sig starkt kritisk till att verksamheter, som för sin överlevnad är beroende av intäkter från betalande publik, inte ska anses nedstängda enligt förslaget till förordning så länge det är tillåtet att genomföra allmänna sammankomster och offentliga tillställningar för en handfull personer. Det finns ingenting som tyder på att det föreslagna nedstängningsstödet kommer att kunna tillämpas på scenkonstområdet även om samhället i stort skulle bli föremål för en betydligt mer genomgripande nedstängning än idag.

I sina huvuddrag är den föreslagna modellen, med ett förstärkt omställningsstöd till verksamheter som drabbas av ingripande åtgärder med stöd av covid-19-lagen, i teknisk mening ändamålsenligt utformad. Svensk Scenkonst anser dock att förordningen även ska inbegripa den situation som gäller för närvarande, nämligen att staten, genom att förbjuda allmänna sammankomster och offentliga tillställningar med fler än åtta deltagare, i praktiken har stängt ned scenerna för publik verksamhet.

Svensk Scenkonst lämnar även några mindre synpunkter som bland annat avser referensperiodens längd, att förordningen bör träda i kraft retroaktivt och att det behövs en uttrycklig författningsreglering angående verksamheter som stängs ned på grund av myndigheters tillsyn.

Avslutningsvis invänder Svensk Scenkonst mot ett avsnitt i konsekvensanalysen som implicerar att scenkonstföretag, som idag tillåts arrangera konserter och föreställningar för ett ytterst begränsat antal deltagare, inte skulle vara nedstängda av staten.

Allmänna synpunkter

Under rådande omständigheter har Svensk Scenkonst förståelse för att regeringen och myndigheterna beslutar om vissa begränsningar i samhället för att motverka smittspridningen. Förbud mot allmänna sammankomster och offentliga tillställningar är dock mycket ingripande åtgärder som innebär inskränkningar i grundläggande fri- och rättigheter. Mot den bakgrunden får inte restriktionerna göras mer omfattande än vad som är absolut nödvändigt med hänsyn till smittläget och det är ett rimligt krav att staten sätter in stöd för att lindra de ekonomiska konsekvenserna för berörda verksamheter.

Ingenting tyder på att nedstängningsstödet kommer att kunna tillämpas på scenkonstområdet, även om det skulle beslutas om betydligt mer genomgripande nedstängningar av det svenska samhället än vi hitintills har sett under

pandemin. Det rådande förbudet mot allmänna sammankomster och offentliga tillställningar med fler än åtta deltagare har visat sig vara ett effektivt sätt att tvinga scenerna att stänga sina verksamheter för en fysiskt närvarande publik. Av departementspromemorian *Förbud mot att hålla allmänna sammankomster och offentliga tillställningar med fler än åtta deltagare*, framgår att det högsta tillåtna antalet deltagare har bestämts till åtta utifrån vad som är lägsta möjliga antalet deltagare för att en sammankomst ska anses vara "allmän" i den mening som regeringsformen ger uttryck för (sid 10f). Svensk Scenkonsts slutsats blir att rubricerade förslag till nedstängningsstöd skulle medföra att det blir enklare att stänga ned allmänna sammankomster, som har ett mycket starkt skydd i grundlagen, än många andra aktiviteter i samhället som lagstiftaren inte har tagit in i regeringsformens rättighetskatalog.

Svensk Scenkonst ser ett stort behov av en stödform som riktar sig till verksamheter, vilka har drabbats av särskilt ingripande åtgärder från staten under pandemin. Men det är anmärkningsvärt att förslaget till nedstängningsstöd exkluderar företag inom scenkonsten som, på grund av omfattande förbud som har meddelats med stöd av covid-19-lagen, inte har kunnat bedriva näring under en längre period.

Det senaste årets omfattande publikrestriktioner har försatt scenkonsten i en djup ekonomisk kris. Inte minst privata verksamheter, som är helt beroende av biljettintäkter, befinner sig i en allvarlig situation som förvärras så länge restriktionerna finns kvar och ett antal av företagen kämpar för sin överlevnad. Det är därför viktigt att staten tar ett ekonomiskt ansvar för scenernas möjligheter att överleva så länge det finns lag, förordning eller myndighetsbeslut som begränsar publikantalet. Om inte stödinsatser sätts in på rätt sätt, drabbas verksamheterna och medarbetarna för lång tid framöver. Sysselsättningen hotas inom en sektor som redan tidigare hade en utsatt arbetsmarknad.

Verksamheter inom scenkonst har i många fall begränsade administrativa resurser. Regelverk och ansökningsförfaranden bör utformas så att de inte blir mer belastande än att de kan hanteras av företagen.

Scenkonsten har haft en ytterst begränsad publik under det senaste året, vilket innebär att många av branschens företag sedan länge har stora likviditetsproblem. System för ekonomiska krisstöd måste därför utformas så att medel kan betalas ut snabbt efter ett kort ansökningsförfarande.

Förordningen om nedstängningsstöd bör gälla retroaktivt från den 10 januari i år när covid-19-lagen trädde i kraft.

Förslagen och innehållet i promemorian

Avsnitt 4.1 Införandet av nedstängningsstöd

Svensk Scenkonst ställer sig positiv till att det förbereds ett regelverk med riktat stöd till verksamheter och branscher som är särskilt drabbade av restriktioner med stöd av covid-19-lagen. Det är en rimlig princip att staten bidrar till att lindra de ekonomiska konsekvenserna när näringsfriheten begränsas på detta sätt.

Svensk Scenkonst tillstyrker att stödet utformas som ett förstärkt omställningsstöd.

Avsnitt 4.2 Vilka nedstängningar som omfattas

Svensk Scenkonst avstyrker förslaget i promemorian om att ersättning endast ska kunna utgå på grund av föreskrifter om förbud som meddelas av regeringen och som ska underställas riksdagen eller motsvarande beslut som Länsstyrelsen tar avseende enskilda fall. Svensk Scenkonst anser att ersättning även ska kunna utgå i situationer, som den nu rådande, när allmänna sammankomster och offentliga tillställningar endast tillåts för ett mycket litet antal deltagare (för närvarande högst åtta deltagare).

Som förslaget nu är utformat, finns det ingenting som tyder på att nedstängningsstödet kommer att kunna tillämpas för företag inom scenkonstområdet. De inskränkningar av allmänna sammankomster som redan har gjorts, innebär i praktiken att scenerna är stängda för publik verksamhet. Det är svårt att hitta

exempel där åtta deltagare kan generera tillräckliga biljettintäkter för att motivera föreställningar och konserter på företagsekonomisk grund.

I promemorian anförs att föreskrifter om begränsningar, som ska underställas riksdagens prövning, också innehåller de mest ingripande åtgärderna. Föreskrifter som inte behöver underställas riksdagen ska därför inte medföra rätt till nedstängningsstöd enligt förslaget. Svensk Scenkonst vill påpeka att argumentationen är ytterst teoretisk och dragen till sin spets på ett anmärkningsvärt sätt. I den praktiska verkligheten är det knappast någon företagsekonomisk skillnad mellan ett totalförbud mot allmänna sammankomster och möjligheten att sälja åtta biljetter till en konsert eller föreställning.

Svensk Scenkonst delar uppfattningen i promemorian att verksamheter, som får ett föreläggande att stänga ner som en konsekvens av myndigheternas tillsyn, inte ska omfattas av nedstängningsstödet. Detta borde dock uttryckligen framgå av förordningstexten så att det blir tydligt i vilka situationer som stöd inte kan utgå av den anledningen.

Avsnitt 4.3 Huvudsaklig utformning av stödet

Svensk Scenkonst tillstyrker att jämförelsen görs med en period under 2019. Det bör dock övervägas om referensperioden kan göras längre än en månad. Många verksamheter inom scenkonsten har ett ojämnt intäktsflöde och korta referensperioder kan därför bli missvisande.

Avsnitt 4.4 Lönekostnader

Svensk Scenkonst tillstyrker förslaget att kostnader för lön ska anses vara en fast kostnad inom ramen för nedstängningsstödet.

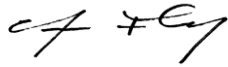
Avsnitt 5.1 Syfte och alternativa lösningar

Det är korrekt, som framförs i promemorian, att företag som är livskraftiga riskerar att läggas ner eller minska antalet anställda vid nedstängning. Svensk Scenkonst vill påpeka att dagens förbud mot allmänna sammankomster och offentliga tillställningar med fler än åtta deltagare i praktiken innebär en ned-

stängning av scener och att det redan nu finns en uppenbar risk för att ett antal scenkonstföretag tvingas begränsa sin verksamhet eller lägga ner till följd av begränsningarna.

Kontaktperson i detta ärende är Svensk Scenkonsts administrative chef Tomas Nodbrink, tomas.nodbrink@svenskscenkonst.se.

SVENSK SCENKONST

Stefan Forsberg
Ordförande

Mikael Brännvall
VD